

Com han de ser les escoles del futur perquè no siguin sexistes?

Tot i que els patis siguin el punt calent, hi ha altres espais que poden generar desigualtats

[inicicentrareport]L'**escola** és un dels espais en els quals les nostres criatures passen més temps en el seu dia a dia. A tots i totes ens preocupa que siguin espais segurs, saludables, que fomentin l'aprenentatge... Però, com han de ser aquests espais per ser **menys sexistes i més igualitaris**?

Segons ens explica David Lladó, corredactor de la guia "Nous aprenentatges, nous espais" de la Generalitat, el primer que cal tenir en compte per tal de construir espais més igualitaris i menys sexistes són **les característiques de l'escola i del projecte** que hi ha al darrere, les circumstàncies de cada escola, el nombre de línies, l'espai que disposa, què hi ha a l'entorn més proper... A partir d'aquí, cal fixar-nos en certs espais i reflexionar sobre els seus usos i disseny en funció de les necessitats:

[GotaVerdaPle]**Els patis:**

[GotaVerdaBuit]La majoria dels patis de les escoles generen espais de privilegi cap als nens. Sovint aquests espais estan estructurats a partir d'un camp de futbol pavimentat, on majoritàriament hi juguen nois, perquè als anys 80 es va elaborar una guia sobre com havia de ser el pati que es va convertir en normativa. (Imatge de Globus vermell cedida per Mamen Artero)

Es tipificava el camp de futbol com a espai pavimentat i hi havia d'haver línies de futbol, de bàsquet i handbol. "Hem pogut constatar que la pista de futbol tal qual estava plantejada genera moltes desigualtats en tant que **la majoria dels nens ocupen els espais del centre i les nenes són expulsades a la perifèria**". L'any 2019 vam començar a treballar amb una nova guia on **tot l'espai de l'escola sigui d'aprenentatge. També el pati**, i es van analitzar algunes possibles solucions en perspectiva de gènere", explica.

Quines possibles solucions hi ha? No hi ha una única solució i dependrà també de cada centre. Per una banda, es pot propiciar que les nenes estiguin també al centre jugant a futbol, diversificar els usos de la pista amb un treball més transversal o bé calendaritzar. Hi ha centres que no volen pista i tenen un espai susceptible de ser-ho sense pavimentar. D'aquesta manera si algú vol jugar a futbol pot fer una porteria fins i tot amb motxilles", assegura David Lladó.

[GotaVerdaBuit]**Què més hi ha d'haver al pati per ser més igualitari?** Patis més naturalitzats i amb més ombra. El pati d'Educació Infantil ha d'estar separat del de primària, per evitar casos d'assetjament.

[GotaVerdaBuit]**Lavabos:** Els lavabos poden ser un altre dels llocs conflictius. Solen ser oberts de sota, amb poca intimitat i solen no tenir una pica a dintre per exemple per poder canviar-te una copa menstrual.

L'escola Learnlife s'ha creat com exemple de l'escola del futur i amb aquesta missió l'arquitecta Sol Espoille ha creat els banys com espai unisex, obert i sostenible.

[GotaVerdaPle]**Accessibilitat:** Tant l'accés de l'edifici com tot el centre en general ha de tenir suprimides les barreres arquitectòniques i hi ha d'haver un itinerari accessible. Sembla quelcom molt obvi, però a la pràctica hi ha infants amb diversitat funcional que els és costós accedir a la seva aula.

[GotaVerdaPle]**Aules polifuncionals:** Una de les claus de tot plegat són els envans correguts, espais d'aprenentatge als passadissos i donar sentit als espais de pas amb diverses propostes. També hi hauria d'haver àgores polifuncionals, poder utilitzar sales per a fer presentacions en grup o anar-hi amb un grup reduït. Als Instituts n'hi haurien d'haver diverses.

"Amb aquesta perspectiva d'Àgora un bon exemple seria la transformació modesta però interessant de l'escola pública Octavio Paz. El segon exemple seria de l'escola privada Virolai, amb més recursos", ens explica David.

[GotaVerdaPle]**Aules de tecnologia:** Un dels temes que s'ha detectat sobre usos és que les aules de tecnologia i laboratoris sovint les freqüenten més els nois que les noies, en crèdits variables o assignatures de lliure elecció. "Hem detectat que aquestes aules estan sovint apropiades per un gènere", ens explica David Lladó. "La manera de tractar el tema és fer-les més accessibles i més transparents, perquè permet donar a conèixer què és fa darrere de les parets per visibilitzar què s'hi fa a dintre". A continuació un exemple de l'Escola Virolai.

[GotaVerdaPle]**Mobiliari:** La disposició de l'aula també ha d'anar adequada amb el projecte i allò que s'estigui duent a terme a l'aula. No cal que hi hagi aules amb cadires tota l'estona (es pot utilitzar mobiliari que es plega), i s'insta a utilitzar els patis, els passadissos i altres espais com a zones d'aprenentatge. El David ens posa l'exemple d'una aula de l'escola Virolai sense taules ni cadires, en disposició d'òrbita.

[GotaVerdaPle]**Biblioteca i menjador com a espais d'aprenentatge.** Segons ens explica David Lladó, el menjador hauria de ser un espai on es parli de nutrició, on s'ensenyi també a no malbaratar els aliments, d'on provenen els recursos, i en aquest sentit la biblioteca s'hauria de convertir en un espai de recerca on poder trobar diversos materials, més enllà de llibres. L'exemple de sota és una foto de com s'han utilitzat els passadissos a l'escola Octavio Paz de Barcelona.

[GotaVerdaPle]**Vestíbul i zona de benvinguda accessible:** Un dels elements que s'ha volgut rebatejar com a zona de benvinguda és el vestíbul. Ha de ser una part important on les famílies hi puguin tenir cabuda però també un espai de diversitat i que sigui del tot inclusiu.

[GotaVerdaPle]**Entorn escolar:** "És crucial que l'edifici no estigui tancat per una tanca molt alta, que l'escola es pugui tocar, que s'hi pugui accedir"; ens explica l'expert. Per això també és important que hi hagi una plaça exterior davant de l'escola, perquè tothom hi pugui estar i que l'escola sigui un lloc de trobada per altres usos.

[GotaVerdaPle]**Neutralitat dels espais:** "Els espais no són neutres, sempre hi ha dissenyadors i persones usuàries que transformen els espais" assegura David Lladó. "La utilització dels espais també és diferent si ets home o dona i això fa que determinats espais s'acabin jerarquitant i s'acabin especialitzant i un gènere se'ls apropiï. La intenció és buscar el màxim de neutralitat, i això s'aconsegueix fent espais que tinguin diferents formes i la seva funcionalitat pugui variar i sigui flexible". Un exemple que ens posa és si l'aula de tecnologia és a més aula d'un altre tema en concret fa que no s'especialitzi en aquest tema.

[GotaVerdaPle]**Transparència:** Els espais visibles, transparents, ajuden a aquesta neutralitat i a la vegada afegeixen seguretat i accessibilitat visual. "Hem de fer que el coneixement no es quedi en les 4 parets i transpiri", explica. A més, aquest disseny transparent és una bona eina de prevenció d'abusos i assetjaments.

Amb tot plegat cada centre hauria de tenir la independència per decidir com es configuren els diversos espais en funció de cada projecte. "La guia t'obliga a fer una revisió de l'entorn. Si tens un poliesportiu al costat potser és el lloc on cal anar a fer esport". Abans s'obligava fer-ho al mateix centre, però toca revisar tot plegat i prendre consciència dels canvis educatius. [facentreport]